

INSPEKCJA WETERYNARYJNA
POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
W ŻYRARDOWIE
Stanisław Tešiorowski

Informacja
Powiatowego Lekarza Weterynarii w Żyrardowie
na temat stanu sanitarno-weterynaryjnego
w powiecie żyrardowskim

(obejmuje czasokres – rok 2021 do 30 kwietnia 2022)

Organizacja ogólna

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Żyrardowie jest organem niespełnionej administracji rządowej właściwym terytorialnie dla powiatu żyrardowskiego (kod ISO PL1438). Organ wykonuje zadania przy pomocy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii, który jest zlokalizowany w Żyrardowie przy ulicy Czystej 3.

Kadry

Inspektorat zatrudnia 12 osób. Wszystkie zatrudnione osoby są członkami korpusu służby cywilnej, z których 3 jest lekarzami weterynarii. Aktualnie wakuje stanowisko Zastępcy Powiatowego Lekarza Weterynarii – w lipcu 2021 roku długoletnia zastępca przeszła na emeryturę.

Ponadto w zakresie wykonywanych zadań Inspektorat współpracuje z lekarzami weterynarii wolnej (prywatnej) praktyki, którzy na zlecenie Powiatowego Lekarza Weterynarii wykonują czynności urzędowe w jego imieniu (tzw. urzędowi wyznaczeni lekarze weterynarii). W zakresie wykonywania zleconych czynności urzędowych z Inspektoratem współpracuje 8 lekarzy weterynarii – 6 z powiatu żyrardowskiego, 1 z powiatu skierniewickiego i 1 z powiatu łowickiego. Urzędowi, wyznaczeni lekarze weterynarii wykonują zadania w zakresie m.in: badania zwierząt i mięsa w rzeźniach, badań bydła w kierunku gruźlicy w gospodarstwach, pobierania w gospodarstwach próbek krwi bydła, owiec, kóz, świń - w kierunku monitorowania występowania takich chorób zwierząt gospodarskich, jak: białaczka, brucelloza, afrykański pomór świń (ASF) u świń, choroba Aujeszkiego u świń, klasyczny pomór świń, choroba pęcherzykowa świń, pryszczycza u bydła i świń. Ponadto wyznaczeni lekarze weterynarii przeprowadzają diagnostyczne obserwacje zwierząt podejrzanych o wściekliznę (w każdym przypadku pogryzienia człowieka), oraz wykonują kontrole w gospodarstwach, w których są utrzymywane świnie, w zakresie przestrzegania przez hodowców zasad bioasekuracji przed ASF.

Organizacja Inspektoratu

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Żyrardowie podzielony jest na 3 zespoły:

- Zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt, - 5 osób.
- Zespół do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego - 3 osoby
- Zespół ds. finansowo-księgowych i administracyjnych - 3 osoby

BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ

Zwalczanie i monitorowanie chorób zakaźnych zwierząt

Zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt zajmuje się monitorowaniem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt oraz przestrzeganiem przez hodowców przepisów dotyczących identyfikacji i rejestracji utrzymywanych zwierząt.

W następstwie przypadku stwierdzenia ASF u dzika odstrzelonego na terenie gminy Radziejowice, odnotowanego w listopadzie 2019 roku, cały powiat żyrardowski od tego czasu jest tzw. obszarem objętym ograniczeniami II związanym z zagrożeniem wystąpienia ASF, co wiąże się z dużą uciążliwością związaną z utrudnieniami dla hodowców w obrocie świniami oraz dla rzeźni, związaną z ograniczeniami w dystrybucji mięsa świń wyhodowanych na tym obszarze oraz restrykcyjnym postępowaniu z odpadami poubojowymi.

W omawianym okresie nie wystąpiło ani jedno ognisko choroby zakaźnej zwierząt tzw. zwalczanej z urzędu na koszt budżetu Państwa. Szczególnie ważne jest nie wystąpienie w żadnym gospodarstwie na terenie powiatu ogniska afrykańskiego pomoru świń, grypy ptaków w stadach drobiu oraz dość powszechnego w ostatnich latach zgnilca amerykańskiego pszczół w pasiekach.

W zakresie zwalczania ASF w 2021 roku prowadzono:

- diagnostykę wszystkich zgłoszonych dzików padłych – zbadano dzików padłych lub martwych w wyniku wypadków – **34** sztuki
- badanie dzików odstrzelonych przez myśliwych **861** sztuk
- rejestrowanie zgłoszonych upadków świń w gospodarstwach
- w ciągu całego roku 2021 obowiązywało badanie laboratoryjne krwi świń przed przemieszczeniem do ubojni
- kontrole bioasekuracji gospodarstw utrzymujących świnie świń – **58** gospodarstw (100%)
- poszukiwania padłych dzików przez myśliwych
- działalność informacyjną i edukacyjną.

Z innych chorób podlegających zwalczaniu i jednocześnie niebezpiecznych dla ludzi, Inspekcja monitoruje potencjalne występowanie salmonelloz u drobiu rzeźnego i nieśnego (na terenie powiatu mamy m.in. dużą fermę brojlerów kurzych w m. Badowo-Dańki gm. Mszczonów o jednorazowej obsadzie około 130 tys. sztuk, bardzo dużą fermę niosek w miejscowości Zazdrość gm. Radziejowice - ponad 300 tys., odchowalnię kur niosek w miejscowości Chroboty gm. Radziejowice – ponad

120 tys., kompleks kurników brojlerów w Kamionie gm. Puszcza Mariańska – ponad 210 tys.)

Inspekcja Weterynaryjna prowadzi stały monitoring występowania następujących jednostek chorobowych u zwierząt – rok 2021

Choroba	Gatunek zwierząt badanych	Ilość stad (gospodarstw)	Liczba przebadanych zwierząt
Gruźlica bydła	Bydło	48	669
Bruceloza bydła	Bydło	39	283
Enzootyczna białaczka bydła	Bydło	39	283
Bruceloza owiec i kóz	Owce i kozy	10	49
Choroba Aujeszkiego	świnie	41	329
Choroba niebieskiego języka	Bydło, owce	13	28
Gorączka Q	Bydło, owce i kozy	6	14
IBR/IPV (zakaźne zapalenie nosa i tchawicy bydła)	Bydło	8	14
Pomór klasyczny świń u świń	świnie	11	15
Pomór klasyczny świń u dzików (monitoring czynny)	Dziki odstrzelone		55
Pryszczyca	Bydło lub świnie	10	10
Choroba pęcherzykowa świń	świnie	10	10
Salmonelloza brojlerów	kury	6 ferm	19 kurników

Oprócz tego, na podstawie zawiadomień Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żyrardowie oraz zgłoszeń osób prywatnych prowadzono obserwacje diagnostyczne w kierunku wścieklizny zwierząt które pogryzły ludzi. W 2021 roku zlecono przeprowadzenie urzędowym lekarzom weterynarii lub przeprowadzono własnymi siłami pracowników Inspektoratu **47** obserwacji psów i kotów – wszystkie z wynikiem ujemnym.

W związku z rozprzestrzenianiem się na terenie woj. mazowieckiego wścieklizny (ponad 110 przypadków stwierdzenia choroby u zwierząt w 2021 roku do dzisiaj) prowadzimy monitoring bierny wszystkich padłych mięsożernych zwierząt dzikich – zgłaszanych przez mieszkańców, ale głównie zbieranych przez Zbiornicę Sanitarną Zwierząt Padłych. W 2021 roku i do dzisiaj zostało zbadanych: 14 padłych zwierząt (4 koty, 7 lisów rudych, 2 borsuki, 1 piżmak)

WYKAZ RODZAJÓW I ILOŚCI PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ NADZOROWANĄ PRZEZ POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARII W ŻYRARDOWIE W 2020 ROKU

I. Podmioty nadzorowane w obszarze zdrowia i ochrona zwierząt w roku 2022:

- 1 Punkt unasienniania zwierząt; 12 punktów kopulacyjnych (ogierey)
- 2 schroniska dla zwierząt;
- 6 podmiotów organizujących targi, pokazy, konkursy z udziałem zwierząt;
- 15 podmiotów działających w obszarze obrotu zwierzętami gospodarskimi
- 6 ferm produkujących kurczęta rzeżne;
- 2 zakłady odchowu drobiu - nioski
- 102 pasieki pszczół;
- 1 gospodarstwo rybackie
- 545 gospodarstwa w których utrzymywane jest bydło;
- 12 gospodarstw w których utrzymywane są owce
- 39 gospodarstw w których utrzymywane są kozy
- 37 gospodarstw w których utrzymywane są świnie
- Około 130 miejsc utrzymywania koni
- 9 podmiotów zajmujących się transportem zwierząt

II. Zespół ds. bezpieczeństwa żywności, pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kontroluje i nadzoruje następujące podmioty:

Działalność Zespołu to głównie kontrole podmiotów wytwarzających produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego i pasze dla zwierząt.

A. bezpieczeństwo żywności:

- 1 rzeźnia świń;
- 3 rzeźnie bydła, świń, owiec, kóz wraz z rozbiorem mięsa
- 1 zakład rozbioru mięsa
- 1 zakład rozbioru i przetwórstwa mięsa
- 1 zakład przetwórstwa mięsa – produkcja żywności złożonej
- 4 podmioty składujące żywność bez wymogów temperaturowych
- 9 podmiotów działających w ramach sprzedaży bezpośredniej (SB);
- 35 podmioty prowadzące działalność marginalną, lokalną (MLO)

- 32** zarejestrowanych działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD)
- 2** punkty skupu dziczyzny;
- 4** koła łowieckie w zakresie pozyskiwania zwierzyny łownej
- 47** podmiotów zajmujących się transportem produktów pochodzenia zwierzęcego;
- 7** – pośrednictwo w obrocie żywnością pochodzenia zwierzęcego
- 58** gospodarstwa produkujących mleko surowe do skupu
- 2** fermy produkujące jaja konsumpcyjne kurze
- 2** zakłady pakowania jaj
- 1** chłodnia składowa na potrzeby Makro

B. pasze i uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego (uppz):

- 3** podmioty wytwarzające pasze (1 zatwierdzony – eksportowy)
 - 14** podmioty wprowadzających pasze lub dodatki paszowe do obrotu
 - 6** magazyny pasz (pet foods)
 - 10** podmiotów zajmujących się transportem pasz
- około **550** gospodarstw produkujących pasze w celu wprowadzania na rynek
- 2** zakłady pośrednie zbierające, składowe i przekazujące do utylizacji uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego Kat-1
 - 4** podmioty zajmujące się transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego

Problemy, pozytywne i uwagi

1. Spadek pogłowia tradycyjnych zwierząt gospodarskich – bydła i świń,
2. Wyraźny wzrost liczby pasiek,
3. Wzrost zainteresowania działalnością RHD
4. Na terenie Mszczonowa powstaje ciekawa inwestycja firmy Saria, która zostanie objęta nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej, a jej przedmiotem działalności będzie wytwarzanie biomasy ze środków spożywczych wycofanych z obrotu (sklepów) z powodów handlowych (tzw. była żywność m.in. pochodzenia zwierzęcego). Inwestycja i jej działalność w żaden sposób nie będzie zagrażała środowisku, mieszkańcom lecz w moim przekonaniu będzie ze wszech miar potrzebna i pożyteczna.
5. Funkcjonowanie Zbiornicy Sanitarnej Zwierząt Padłych w Mszczonowie prowadzonej w ramach Związku Międzygminnego „Mazowsze Zachodnie”. Spełnia ona ważną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu. Ponadto umożliwia pobieranie we właściwych warunkach rozmaitych próbek od padłych zwierząt – dzikich i gospodarskich - pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej (nie tylko żyrardowskiej) a także współpracuje z Wydziałem Medycyny Weterynaryjnej SGGW.
6. W związku z napływem uchodźców z Ukrainy Inspekcji Weterynaryjnej przybyło zadanie „legalizacji” pobytu na terenie UE zwierząt towarzyszącym uchodźcom. Sprawa polega na tym, iż do wyznaczonego zakładu leczniczego dla zwierząt (7 w powiecie) uchodźca zgłasza się z psem lub kotem, gdzie

zwierzę zostaje bezpłatnie zbadane, oznakowane mikroczipem i zaszczepione przeciw wściekliznie, a właściciel otrzymuje zaświadczenie o wykonanych czynnościach. Z otrzymanym zaświadczeniem należy zgłosić się do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Żyrardowie w celu uzyskania urzędowego pozwolenia na pobyt ze zwierzęciem na obszarze UE. Całość jest finansowana ze środków budżetowych.

7. Brak zainteresowania podejmowaniem pracy w strukturach Inspekcji Weterynaryjnej przez lekarzy weterynarii, Należy zauważyć, że Inspektorzy weterynaryjni mający inne wyższe wykształcenie kierunkowe są bardzo dobrymi pracownikami, to czynności takie jak wystawianie świadectw zdrowia, nadzór nad eksportem i wystawianie świadectw eksportowych, pobieranie próbek od żywych zwierząt mogą wykonywać tylko lekarze weterynarii.
8. Brak lekarzy weterynarii do podejmowania pracy związanej z badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa w ubojniach. W naszym powiecie, gdzie funkcjonują 4 ubojnie z codziennym ubojem trwającym po kilka godzin zapewnienie stałego, rzetelnego nadzoru lekarza weterynarii w ubojni jest niezwykle trudne.
9. Problemem staje się zapewnienie przez Inspektorat obsługi eksportowej magazynom w których składowane są produkty podlegające kontroli weterynaryjnej.

